

# ВОСПИТАТЕЛЬНӨҮ УЖ ПАСКӨДӨМӨН ПӨРТНЫ ОЛӨ- МӨ ПАРҢАӨН СУВТӨДӨМ ГЫРЫГ МОГЈАС

Торја № доныс 5 ур.

Стамуывса пролетаріјас, отувтөјі

№ 90 (260) Сентабр 28 лун  
1932 60.

## Комі Комсомола

ЛЕЗО ВЛКСМ КОМИ ОБКОМ

### Ужавны орјавлітөг

Ставсоюзса VII конференціја зев чоткөја индіс, мыј „возө выло нөшта паскыджыка социалистическөј стрөителствоын том јөзлөн участвујтөмыс оз вермы лоны организација бокса ВЛКСМ-лыс радјасө нөшта јонмөдтөг, массово-воспитательнөј, пропагандскөј да агитационнөј уж комсомоллыс нөшта јонжыка паскөдтөг“ (конфрен. шүөмө). Ставсоюзса конференціја индіс, мыј сө вөсна колө перестроитны комсомол организацијаслыс ужсө выл кадө, выл ног вөскөдлөм вөсна. Көсөсны конкретнөј моҗас олөмө пөртөм вөсна некущөма орјавлітөм, прорывјастөг, план серті ужалөмөн. ВЛКСМ ОК бјуро „ВКП(б) Комі Обком доклад куҗа Војвыс крајувса ВКП(б) комитетлыс решеннөјас проработатөм да өлөмө пөртөм јылыс“ постановленнөын пасө, мыј уна организација тајө решеннөјасө өнөз-на абу гө-гөрвөөмаөс. Тајө петкөдлө сјө, мыј уна организацијас ужалисны талунөз-на некущөм плантөг, өс-тематөг да орјасөмөн (прорывјасөн). Ез вөв пунктөма быдлунја проверка быд комсомолеч уж јылыс, ез вөв чорыд контроль. Тајө зев јона тыдовтис өні, билетјас вежлалөм бөрын, кор област паста вөлі сетөма 5000 комсомолечлөн асобјазателствојас да најө оз про-верајтчыны, а кыҗи-жө пөртчөны өлөмөс? Мјјан уж јылыс ВКП(б) Крајком шуис, мыј:

„Комсомол өмөла нуөдө өлөмө решеннөјас Ставсоюзса да крајувса конференціјаслыс со-јуз пыщкын да беспартійнөј том јөз пийн политико воспитательнөј уж пунктөм јылыс, оз тырмыөн, енергіјаөн вермас техника төд-малөм вөсна да ужын социалистическөј формајас паскөдөм вөсна“.

Крајкомлөн тајө политическөј доңјалөмыс индө-і талунја ужјас выло, кор комсомолскөј организација, сылөн өтка зө-нојас ез-на большевик ногөн

бостыны олөмө пөртны тајө шүөмјасө.

ВЛКСМ ОК бјуро, партија индөдјас серті шуис, мыј вөрлезан производство выло сиктса да колхозса јачејкајасыөндыны 4000 комсомолечыс не ещамө, организуйтны 250 комсомолско-молодежнөј бригада—медбур вочакыв Крајком шүөмлы. ВЛКСМ ОК индіс, мыј „Быд организацијалы, быд комсомолечлы колө төдны, мыј вөрын, вөркылөдан инын, производственнөј предпријаттөын, колхозын став ужлыс качество кыпөдөм вөсна вермасөм серті, большевик өдјас вөсна вермасөм серті, ыжыд производителноста уж вөсна ужалыс массалыс материалнөј да культурнөј положеннөсө јона бурмөдөм вөсна вермасөм серті лоо проверитөма классөвөј политическөј тыш нуөдан самыс комсомоллөн“.

ВЛКСМ ЦК јөзөдис Ставсоюз паста ордјысөм маркөистско-ленинскөј учөба кежлө медбура лөсөдчөмын, организованнөја велөдчыны заводитөмын да качество бокса велөдчөмсө бура пунктөмын. Објажитис став организацијаслы вклучитчыны тајө ордјысөмас.

Комі областувса организација, сылөн өтка зөнојас өнөз-на тајө ыжыд моҗасө олөмө оз пөртны. Помкаыс талы сені, мыј Рајкомас, јачејкајас талунөз-на ужалөны оз оперативнөја, плантөг да орјавлөмөн. Колө пунктны пом ташөм формалнөј ужыслы. Быд РК, јачејкалөг моҗ—ужавны орјастөг, көсөсны быдлун воҗын индөм моҗас олөмө пөртөм вөсна.

Ловја уж вөсна! Партија генералнөј туј виҗ вөсна быдлунја уж вылын көсөсны—тащөм моҗ быд комсомолечлөн. Некущөм нұжмастөг да бөрө виҗөдтөг пөртны өлөмө партијаөн сувтөдөм моҗасөлі.

Петкөдны ердө став гырыс нелучкіјас!

### ВЛКСМ ЦК-саң чолөм

ВЛКСМ ЦК ыстис чөлөм Максим Горкіј јортлы. Аслас чөлөмсө помалө кывјасөн: „Мі чорыда ескам, мыј тјјан јос перөйд сетас зев уна-на художественнөј гижөдјас, мыј ті мјјанкөд өтыв кутанны өд вермасны важ мјркөд, ставмусар пасталаын социализмвермөм вөсна“!

\*\*\*

Максим Горкіј нима самолет вөчөм выло чукөртөма-нин 400 сурс шайтыс унжык сөм.

### Заграничын

„Јуманите“ гижө, Паріжын робочөј рајонувса бібліотекајасын обследуйтөм нуөдөм петкөдліс, мыј М. Горкіјлыс гижөдјас јона лыдөны робочөјјас. Медса-нын јона лыдөны царизмкөд революционнөј пролетариатлөн вермасөм јылыс: „Мат“ „Буревесник“, „Революција јылыс пісмөјас да с. в.“

Максим Горкіј літературно-общественнөј  
ужлы тырі 40 во

### Сталин јортлөн Максим Горкілы чолөм

дөна Олөксөј Максимөвич

Сөлөмсаң чөлөмала тенө да топыда кабырта китө. Сјја уна во чөж-наовны да ужавны став ужалыс јөзлы нимкөд-сөм выло, робочөј класс враҗаслы повэм выло.

I. Сталин,

### ВКП(б) ЦК-саң Горкіј јортлы чолөм

ВКП(б) ЦК пөса чөлөмалө пролетариатлыс ыжыд писател-өс—Максим Горкіј јортөс. Аслас јона төдчана художественнөј гижөдјасөн, кодјас лоины достојаннөөн мільионнөј массајаслөн, Горкіј „чорыда јитис асө Россия да ставмуывса робочөј движеннөкөд“ (Ленин). Максим Горкіј јортлөн нимыс дөна да зев матын совет странаса став ужалыс јөзлы, а сјҗ жө і ылө-на гранича сајын, кыҗи зев ыжыд художник-революционерлөн ним, царизмкөд вермасыслөн, ставмуывса пролетарскөј революција вөсна капитализмкөд вермасыслөн, ставмуывса ужалыс јөзөс капитализмөн увтыртөмыс мөздөм вөсна вермасыслөн ним. ВКП(б) ЦК чајтө, мыј Горкіј јортлөн ыжыд талантыс да сылөн революционнөј вынјөрыс дыр-на кутасын отсасын робочөј классөн нуөдөм ужлы.

ВКП(б) ЦК.

### Сыктывкарса комсомолечјас ошкөны ВЛКСМ Крајкомлыс да Комі обком бјуролыс шүөмјас

обще городской КСМ собрания вылын, сентабр  
26 өд лунга примитөм резолюција

1.

ВЛКСМ Крајкомлыс вылКСМ билет јас вежлалөм итоҗас јылыс да Комі обком бјуролыс Комі областувса КСМ организација воҗын моҗас јылыс сентабр 26 лунга шүөмјасө ставнас өшкам.

2.

ВЛКСМ Крајкомлыс да Обкомлыс шүөмјасө октабр 1-өд лунөз проработатны цех бердса јачејка собранияјас да политшколајас вылын, цехса, группаса, бригадаса да колхозса том ужалысјас повсыч, көв примитавны торја мерајас та куҗа.

3.

Јөзөдны карпаста паскыд провер-ка нуөдөм цехјасын, бригадјасын, торја группасын, кыҗи пөртчөны өлөмө билетјас вежлалөм комсомо-лечјасөн сетөм објазателствојас.

4.

Лыдөны коланаөн октабр мед-воҗа лунјасө чукөртны Горкомлыс пленум, көн сувтөдны сорні выло со мыј јылыс: 1) Билетјас вежлалан кампаннө итоҗ јылыс; 2) политическөј воспитаннө паскөдөм јылыс.

5.

Отувја чукөртчылөм карса ор-ганизацијасө објазывајтө сетны Сык-тывкарса генералнөј запаңлы про-рыв ликвидуйтөм выло конкретнөј отсө. Та моҗыс Горкомлыс быд лун торјөдны запаңын ужалөм выло 50-60 комсомолечөс.

6.

Чукөртчылөм өтсөгласөн ошкө ВЛКСМ ОК-лыс шүөмсө областув-са организацијаөн Ставсоюзса ор-дјысөмө маркөистско-ленинскөј учө-ба кежлө медбөрја лөсөдчөм, ор-ганизованнөја велөдчыны заводитөм да качество бокса велөдчөмсө бу-ра пунктөм выло.

Октабр 1-өд лунөз тајылыс сор-нитны став јачејкајас вылын да до-битчыны ЦК-өн лөсөдөм маршрутјас конкретнөја реализуйтөм.

Чукөдны ордјысны ЦК-лыс об-разцовөја шүөмсө реализуйтөм вы-ло Јемдінса организацијаөс, Горком-моллы договорлыс проект лөсөд-ны поручитөмөн, кодөс кык лунја срокөн обсудитны карса став јачеј-кајасын да коллективјасын.

7.

Сыктывкарса КСМ организаци-ян пионерјас областувса бјуро пле-нум кежлө нуөдны самопроверка паскыд кампаннө ВКП(б) ЦК да Крајком шүөмјасө пионерорганиза-ција јылыс олөмө пөртөмлы, збыл выло став отрадјасө вожатөјјасөс сетөм, отрадјас, школајас став-союзса ордјысөмө вклучитчөм да пионерјаслыс да школькјаслыс школаын качество вөсна да вежө-ра дисциплина вөсна көсөсөмө ви-маннөнысө котыртөм добивајтчө-мөн.

# АСКРИТІКА ПАСКӨДӨМӨН КЫПӨДНҮ СОЈУЗСА УЖЛЫГ КАЧЕСТВОСО

(Сыктывкарса КСМ собраньё вылын Рочев јортөн сентябр 26 лунё вөчөм докладыс)

Большевикскөј аскритика паскөдөмөн, асыным ставгырыс нелучкијассө ерө петкөдөмөн да торјагырыс мерајас примитөмөн регыдыкадө петны сјјө омөл торгыс, мыј жылыс торјөн пасјис ВКП(б) Крајком Комі Обком доклад куца решенньын да ВЛКСМ Крајком выл КСМ билетјас вежлалан кампаньё итогјас жылыс шуөмын т.мог.

ВЛКСМ ОК бјуро зөвнас бтлаасө партија Обком бјуроин ВКП(б) Крајкомлыс Комі Обком доклад куца решенньөсө доңјалөмөн да ошкө Војвыса Крајкомлыс большевикскөј постановленньөсө. Бјуро дөдө сјјөс боевөј программаин комсомол организацијалыс ленинскөј национальнөј политика партијалыс чоткөја нуөдөм вөсна, классөвөј суслун кыпөдөм вөсна,

Сојуз пышкын политико-воспитательнөј уж чорьдөдөм вөсна, комсомоллыс ролсө кбзәјственнөј да культурнөј строительствон кыпөдөм вөсна ншта чорыджыка вермасөм вылө. ОК бјуро тази-жо доңјалис ВЛКСМ крајкомлыс шуөмсө.

Билетјас вежлалөм отсалис комсомол организацијалыс јонмөдны классөвөј збојлунсө, кыпөдны производственнөј, а сиз-жө политическөј активностсө комсомолчјаслыс, робочөј, колхознөј томјөзлыс, петкөдөс ердө вывти ыжыд нелучкијас комсомол организација ужыс.

ВЛКСМ ОК аслас апрель 19-дө лунса шуөмын индөс, мыј уналаын ем сещөм торјас, кор меставыса комсомолскөј организација орбөчөма том ужалыс јөзыс, аскритика нбжө паскалө (слаб) том јөзлыс настроенньөјассө тбөтөм лун да сјјө вылө ас кадө реагирүјтөм.

мөдны улысса эвенөс—группа, цех, ячејка—ез тырмымөнја нуөдчы коч колөм (отсалөј) настроенньөјассө, кадөс петкөдөлісны өтка КСМ, өинмө четчан фактјас, мыј комсомолскөј организацијас орбөчөмаде беспартијнөј ужалыс том јөзыс, кор организүјталисны сөмын КСМ цехјас, бригадајас, еменајас беспартијнөј том јөзөс кыскытөг, вунөма велуналаын массөвөј политическөј уж нуөдөм, а сы пыффи вөлі куш администриванньө, код вәјөдөс сетчөз, мыј өткымынлаын вөлі личөдөма классөвөј суслун да классөвөј врајас—кулак да најө агентуракөд чорыд коч нуөдөмөн, вел уна организацијаө пырөмаде мијан сојузө чуждөј элементјас, кодјас зүгөны бура ужавны.

Ташөм өмөл торгыс област паста вывти уна. Бостам Уст-уса рајонөс, көн өнөз-на унжык КСМ оз өмејтны выл ксм билет.



## Билетјас вежлалөм пуктыссис медыжыд мөг-сојуз пышса воспитательнөј ужыныжыдыжыккачество вөсна косасны

Өтка эвенөјасын (Сыктывдин, Јемдин) массово-воспитательнөј ужсө вежисны администривүјтөмөн. Ташөм торјасыс вөлі щөщ Сыктывкарса КСМ организацијаын. Билетјас вежлалан кампаньё абу-на помалөма өнөз.

Тәјө вывти ыжыд политическөј кампаньё ез зев бура мун. Өтөмөд рајонјасын (Сыктыв, Устцылма, Шојнаты) вөліны ЦК-лыс шуөмсө вежнөдлөмјас, тәјө кампаньөсө бостылысны пөртны прөста техникскөј ужө, а ез јитны сјјөгырыс көзәјственнөј политическөј мөгјас өлөмө пөртөмкөд, медым КСМ вниманьөсө да возмөстчөмсө сопордјөсөмын да ударничествон кыпөдны.

Сыктывкарса организација Областнөј Комитетлы вөлі кызи шуласны пробнөј изөн, код сертө ковмис вөчавны да примитавны колана решенньөјас, медым регыд кадө, пыр-ужалөг мөз вескөдны вөчөм өшыб-кајас.

Обком бјуро аскадө вежыда доңјалис, мыј Сыктывкарса организацијаын, сјјө өтка эвенөјасын абу ставыс бур билетјас вежлалөмын, а сјјө доңјалөмсө Горкомыс вескөдлыс јортјас ез бостны асланыс мөвп вылө.

## Кушөм результатјас лоі билетјас вежлалөмын

12 рајон паста (татчө пырө і карса организација) лоі вежөма билетјас 8125 комсомолчлыс. Социальнөј положенньө сертө сетөма билет: робочөјјаслы 742 ком; колхозчыкјаслы 5350 ком; өтка олыс крестаналы 1349 да мукөдјасды 684.

Медым вөчны колана выводјас, тәни колө вәјөдны КСМ стаж куца кымынкө цифра: 8125 ком. пые 1930 воө пырөмаде 3364 морт, а 1931-32 војасө—4761 морт өлі 58 пр. дорө.

Тәјө щөктис торја вниманьө сетны 31-32 вога пырөм ксм закрепитөм да налыс возмөстчөмсө кыпөдөм понда. Та вөсна колө нуөдчыны быдлунја воспитательнөј уж.

Најөс колө закалитны большевикскөј партија генеральнөј тујвиз вөсна косасны,гырыс мөгјас өлөмө пөртөмын. Тәјө воспитаньөыс быт вөлі колө нуөдчыны вөрын, вөр-кылөдөмын, производство, вылын, предпрјатчөын, колхозын „став ужылыс качество кыпөдөм вөсна вермасөм сертө, ыжыд производивельноста уж вөсна, ужалыс массалыс материальнөј да культурнөј положенньөсө јона бурмөдөм вөсна вермасөм сертө“.

Тәјө ставыс корис, медым КСМ организација косасис аслас быдлун-



Вел уна организацијаын массово-воспитательнөј уж вежөмаде администривүјтөмөн, циркуларјас да директивјас гижөмөн.

Тәјө јешщө-на јона өдзөдөс нелучкијас лөмөл. ОК-лы лоі отзовитны ГК секретар Чуманов јортөс, кодө ез зил вескөдны вөчөм өшыб-кајас.

Тәјө ужын XVII партконференцијалыс шуөмсө өлөмө пөртөм вөсна, да стальнөј јортлыс 6 историческөј индөдөс өлөмө пөртөм вөсна.

Билетјас вежлалөм зев јона кыпөдөс активност радөвөј КСМ-лыс. Тәјө тыдалө сетыс, мыј 5000-ыс унжык КСМ сетлысны асобјазателствојас. Өтө Сыктывкарса организацијаын вөлі сетөма 1481 објазателство.

Ме думыс та пые вөлі вел бур качество објазателствојас. Лесзаводса КСМ Татаринөв (пөжарнөј цехыс ударчык) сетөма објазателство 3 КСМ моторнөј делөднө тбөдөмөн.

Сенө-жө КСМ Попов (амбарнөј цехса ударчык) көсјыслөма организүјтны ударнөј бригада; Жаков көсјыслөма организүјтны „ДП“ бригада.

Пөзө вәјөдны пример вылө велуна објазателствојас. Та бөрын комсомолскөј комитетјас, ячејкајас воын сулалис мөг—орјавлытөг контролрүјтны кызи најө пөртөсөны өлөмө.

Тәјө корис сјјө, медым вескөдлан уж вөлі перестрөйтөма выл ног, быд комсомолчлыс ужсө тбөдөмөн.

## Формальнөја перестрөйтчөм ез обеспечит быдлунја прөверка нуөдөм

ВЛКСМ Крајком вежыда индө, мыј уна организацијаын тыдовтчыс сојуз пышса уж доңјавтөм, өмөла перестрөйтчөм, медым јон-

Зев бур доказателствојас тәјө вылө, сјјө, мыј мијан областын сплав уж (Печераын і Сыктывкарса генеральнөј запанын) өнөз-на абу помалөма, өнөз-на ужыс кысөсө оппортунист өдјасөн.

Та вөсна кывкүтөны Изваса, Устцылмаса, Сыктывкарса да Сыктывдинса КСМ организацијајас.

Налөн мөг сетны страналы вермөм жылыс вөчакыс ужөдн—сплав вылыс прорыв помөз бырөдөмөн.

ВКП(б) Крајком Комі Обком доклад куца резолюцијаын пасјис, мыј: „Комі обкомлыс ужсө вел уна медгырыс хоэәјственнө-политическөј мөгјас өлөмө пөртөмын, а сиз-жө советскөј органјаслыс ужсө—лыдыны өмөлөн (неудовлетворительнөј)“.

Тәјө доңјалөмыс өинмө щөщ мијан комсомолскөј организација уж жылыс, Билетјас вежлалөм куца итогјас вөчыгөн торјөн колө јостыны сјјөгырыс нелучкијассө, кодјас өмөсө мијан. Комсомоллөн ужыс проверәјтчө вөрын сплав вылын, колхозын.

Колө јешщө индыны, мыј билетјас вежлалан кампаньё өнөз-на областувса организацијаын абу помалөма. Сводкајас сертө, формальнөја бытөб-кө помалөма, билетјас вежөма став комсомолчјаслыс, но белө вылас тыдовчөны со кушөм фактјас.

Јемдин рајонын билетјас вежлалөгөн вөштөмаде 140 ксм, а кык ячејкаын (Семукөво да Кбшмудорын) өнөз-на абу вежлалөмаде билетјас,

## Ставсојуз паста ордјысөмө вклучитөмөн косасны воспитаньө ужын качество вөсна

ВЛКСМ ЦК јавитис Ставсојуз пастаын ордјысөм марксистско-ленинскөј учөба кежлө медбура лөсөдчөмын, организөваннөја велөдчыны заводөтөмын да качество боксаң велөдчөмсө бура пуктөмын.

Лөсөдөма кујим маршрут ордјысөмын: ПЕРВОЈА МАРШРУТ: Октябр 1 лунөз сорнитөмјас пыр тбөмасны быд комсомолчлыс политическөј тбөдөмлунсө да котыртавыншколајас; помавны марксистско-ленинскөј учөба куца контролнөј лыд-пасјас лөсөдөмөн—дастыны помещенньөјас политшколајаслы, крожөкјаслы, лөсөдчыны нагляднөј пөсобөјөјас (географическөј картајас, диаграммајас, атласјас да с. в.).

МОД МАРШРУТ: Октябр 5 лунөз кадын, октябр 15 лунөз сиктны помавны пропагандистјасөс бөрјөм да инструктирүјтөм, прөверитавны налыс качествосө парткомса комиссијајас пыр; јуклыны пропагандистјасөс тоја школајасө, кружөкјасө да мукөд велөдчөн формајасө; заводөтны ужавны пропагандистјас семинаријајасын.

КОЈМОД МАРШРУТ: Октябр 15 лунөз карын, ноябр 1 лунөз сиктны лөсөдчы рајон паста өтө велөдчөн лун. Тәјө сро-көз быд пропагандистлыс колө тбөмавын,

Ташөм торјассө колө пырыспыр-жө бырөдөны. Ме индө, мыј асобјазателствојас оз проверәјтчыны, сә жылыс Рајкомјас, коллективјас да ячејкајас вунөдөмаде, сплав уж вылын ужалан өдјас улынөс. Таыс өдтор торјөн колө пасјыны, мыј вөрлөзөм кежлө лөсөдчөн уж мунө өмөла. Партија Обком индөс чорыд срок, медым октябр 1-дө лунөз став ужалыс јөзсө массовөја вөрө петкөдны.

ВЛКСМ ОК бјуро шуөс, мыј сиктса да колхозса ячејкајасыс вөр производство вылө ужавны индыны 4000 ксм, најөс 250 ксм-молодөжнөј, сквознөј-хозрасчетнөј бригадајасө котыртөмөн. Комсомол выманьө улө бостны механизированнөј участөкјасөс, организүјтны 3 ксм участөк да не ешакык 12 кварталыс.

Тәјө сувтөдөм мөгјас талунөз-на абу пөртөма өлөмө. Ни өтө рајком ез вклучитчы большевик ногөн вөрлөзөм кежлө лөсөдчөм жылыс рејд нуөдны, кодө нуөдчө крај паста.

Тәзи нужласөмөн, орјавсөмөн ужавны вөзө оз пөз. Ыжыд бөжјас-прорывјас бырөдөтөг колны оз пөз, кор регыдја кадө пырам мөб пјатилетка план өлөмө пөртны, кор сувтөдчө мед ыжыд мөг—вөчны классјастөм социалетическөј общество.

Ме думыс быд рајонын, быд ячејкаын колө нуөдны пәкыд проверка самообјазателствојас өлөмө пөртөм жылыс, медым вөчыны выл, массөвөј өвиженньө Ставсојузса ВЛКСМ 7 конференцијаон сувтөдөм мөгјас өлөмө пөртөм гөгөр культурнөја овны і производивельнөја ужавны.

Культурнөја овны—сјјө лөб косасны чистөј барак, общежиттө вөсна, сенө санитарнөј условијө лөсөдчөм вөсна, робөчөјјас да колхозчыкјаслыс олан ногсө, материальнөј условијөсө бурмөдөм вөсна косасны. Производителнөја ужавны—кыпөдны сопордөсөмын да ударничествон качество, медым быд ксм ужалис ударнөј бригадаын, такөд щөщ вөлі јөзыс котыртысөн.

Комсомоллөн ужыс проверәјтчыс, проверәјтчө вөрын, сплав вылын, колхозјасын планјас тыртөм вөсна косасөмөн.

аслас кружөкыс лөбө школаыс велөдчысјасөс, нуөдчыны став школајасын занәтөбјас, виставлыны велөдчысјаслы, кушөм программајас да учебныкјас куца, кушөм методјасөн кутас мунны велөдчөмыд.

ВЛКСМ ЦК торја постановленньөын индө, мыј: ПОЛИТУЧӨБА ВО СТАВ КОМСОМОЛСКӨЈ ПОЛИТГЕФ ПАСТА НУНЫ 1932 ВО ОКТАБР 15 ЛУНГАҢ 1933 ВОГА АПРЕЛЬ 15 ЛУНОЗ ОРГАНИЗОВАННОЈА ВЕЛӨДЧЫНЫ ЗАВОДИТОМӨН І ВЕЛӨДЧӨМСӨ ПОМАЛОМӨН“.

ВЛКСМ Комі Обком бјуро шуөс да щөктис областувса став организацијајаслы вклучитчыны ЦК-дн јөзөдөм сопордјөсөмө. Такөд щөщ сувтөдөсө велгырыс мөгјас рајкомјас, улысса ячејкајас вөзө.

Сыктывкарса, Сыктывдинса рајкомјассаң мијанөс јуөртөны, мыј најө вклучитчөмаде тәјө сопордјөсөмас. Мукөд рајонјассаң өнөз-на нинөм оз кывыс, мыј најө вөчөны? (Помыс 3 листбокас)

# ЧОЛӨМ МЕДЫЖЫД ПРОЛЕТАРСКОЈ ГИЖЫГЛЫ М. ГОРКИЛЫ

„Горкиј—һинөм шутөг, пролетарској искусствоһөн ыжыд представитель, кодһи уна-һин вөчһис сылы дај һөһшта уна вермас вөчһны“... (Леһһин).

## В. И. Леһһин Горкиј жылыг

Куһшөм выһө пуктыһис Горкиһс Леһһин поһө адһыны сһйө төждыһсөмһыс Горкиј һон-да, сһйө кывһассыс Горкиј жылыс, кодһяс колһны Леһһин гһжөһдһасын. Став олөм куһһалаыс Горкиј жылыс Леһһин ез вунөһдһы. Весһг Совнаркомһын жураһлһгөн, мһрын первоја проле-тарској государствоһн вескөһдһлһгөн, гражданској война мед сөкыд војасө Леһһин пызан выһыс Горкиһлөн һыгаһяс ез вешһывһны. Олөм куһһалаыс Владиһмир Ильиһ кутһс һгөһд Гор-Россијаһа—зев ыжыд пөһ-за. Ти ваһяһныд һөһшта уна пөһза һ сы вөһсна тһянһы һекыҙ оз поһ лезһыны сөкыд настроеньөһяс улө, кодһяс кыптөмаһс заграни-часа тыш епһзодһасөн“.



Став пһсмөһясас Леһһин жона отсалһс Горкиһлы мун-һы вескыд тужөһд, жорт һо-гөн төждыһслһс сһйө олө-мас став мелочһяс жылыс. Леһһин, кодһи лыһдыһслһс художественној лиһтерату-раһн, кыҙһи ыжыд өрудһ-жөһн классөвөј тышкыһ, кодһи донжавһис лиһтератур-ној гһжөһдһяс революциһлы пөһза лиһбө вред ваһан бокһаныс, выһө пуктыв-лиһс Горкиһс, кыҙ худож-һикөһс сыһа, мыһ аһслас

1909 воһ Леһһин гһжө:  
„Горкиј жорт вывти жона һитһс аһсө аһслас ыжыд художественној гһжөһдһяс-һнас Россијаһа дај став мһр-са робочөј движеньөһн (Леһһин том XI ч. II) аһ-лас пһсмөһясас Горкиһлы Леһһин петкөһдлө обраһец-һяс, кыҙһи колө һуһны иһеј-һно-воспитательһнөј уж.“  
„Аһслад художник та-лантнад, тһ, ваһинһыд Рос-сијаһа робочөј движеньө-һы—да һ һе сөһмыһ өтһ творчествоһнас сһйө вајө вывти ыжыд пөһза робочөј классһы, социализм ужһы.“  
„Горкиј—һинөм шутөг, пролетарској искусствоһөн ыжыд представитель, кодһи уна-һин вөчһис сылы дај һөһшта-һа уһжык вермас вөчһны...“ (Леһһин XI том ч. II ч.). И сһйө 20 вонас, кодһи колһ тајө гһжөһм бөһрас, М. Горкиј бура вештө аһслас велөһдыһлыс һ жортһыс тајө кывһассө.

Оһиһа кадһ, кор став сөветској, проле-тарској общественност төһчөһдө Махһсим Горкиһлыс һельһмыһ вога гһжан уж жуһиһеј, колө һасыһтһны тајө гһжөһдыһ, кыҙһи да мыһ виөтавһис М. Горкиј ставмувывһса пролета-риһт вождһ ыһлыс—В. И. Леһһин жылыс.  
Горкиһлөн ем һеһыжыд гһжөһд Леһһин жорт жылыс, кыжжа—„В. И. Леһһин“, көһи сһйө өе-тө характеһристһка Леһһинһы, кыҙһи политһчес-кој һејатеһлы да кыҙһи мортһы.  
Горкиј гһжө:  
„Гһжһны сыһыс (Леһһинһыс А. Т.) порт-рет сөкыд. Леһһин, ортһыһан, ставһнас сорһи пһын. Вөһли сһйө прөһст да вескыд, кыҙһи һ ставһыс, мыһ сһйө виөтавһис“.\*)  
М. Горкиј „В. И. Леһһин“, ГИХЛ, 1931; стр. 3.)  
„Сыһлөн героизм һөһтһи пөһһтһи ез вөһ ортһыһа жуһгалөһм, сыһлөн героизм—ыжыд мытһыһстөһм уж честһнөј роч интеллигент—революционерлөн, кодһи сөһдөһмһан еһскө, мыһ му выһын вермас справедливост, героизм мортһн, кодһи өткажитһис став мувывһса доһыд торһыс жөһзһы шуһд до-ран сөкыд уж вөһсна (һв, стр. 3.)  
Горкиј гһжө:  
„18-һд воһн, аһрын ме жуаһи Сормов-ској робочөһлыс Фимһтриј Павловыһе, ку-һшөһм сы һоһгөн медтөһдчана тор Леһһин-лөн?  
—Прөһст лун. Прөһст, кыҙһи вескыд сор-һи. Шуһс сһйө тајөһс, кыҙһи бура мөһвпа-лөһм, ваһжөн решһтөһм тор“ (һв, стр. 14).  
„Жон воһлаа морт, Леһһин обладаһтһлиһс качествөһясөн, кодһяс вөһлиһны медбур революционһнөј роч интеллигенциһалөн. Оһи сөһшөһм качество—аһсөһ төһдөһм“...  
„Аһсывһсан рытөһз сөкыд уж выһын пукаһлиһгөн сһйө ҙыкөһз ез төждыһс аһс вөһ-һаныс, һо жона һуһса төждыһслһс жортһяс вөһһаныс. Выһд прөһст мһнута вөһли сөтө мукөһдһы, аһслыс шөһжчөһг выһө кад кол-тоһг“ (һв, 38 л. б.).  
„Сыһын (Леһһин А. Т.) вөһли куһшөһмкө торһа выһн, кодһи кыһкис сы өһнө сөһло-һяс да сһһпһатһиөһяс ужалыс жөһзһыс.“ (һв, стр. 21).  
„Менам сһнһасын тајө чувствөһяс, тајө һенавһстыс оһан трагедһйаһс да дра-маһяс өһнө торһа выһө кыһпөһдөһны Вла-дһмиһр Леһһинһс“...  
„Меным торһа-һын ыжыд төһдчана Ле-һһинһын тајө сыһлөн жөһз шуһдөһм олөһмөһс өһнө һемһиһитһыһтөһм, куһшөһм тышкһсан чувствө, сыһлөн жуһгыд еһскөһм сыһө, мыһ шуһдөһмлуныс абу өһрөһдөһм тор оло-мыһн, а доктор, кодһс жөһз вермасһны шө-һыһтһны аһс өһһыһс“ (һв, стр. 24).  
М. Горкиј сөтө зев бур донжавһлөһм Ле-һһинһы, кыҙһи политһческој вождһы, кол-лөн вөһли „четко выработанһнөј вескыда виөһдөһм, адһшөһм, кодһи сөһшөһм жона колө рулевојһы сөһшөһм ыжыд, сөһшөһм караб выһын, куһшөһмөһн вөһли сөһһеч код сөкыд крестанској Россијаһа“ (һв, стр. 24).  
Горкиј тајө гһжөһдыһ выһталө аһс адһшөһлөһм куһһаыс, куһшөһм һемһиһитһыһтөһм вөһли тышкһ-са Леһһин политһческој врагһяскоһд, ставкөһд, кодһяс вөһли кыһкөһны ваһж олоһман да сһ-жонһы вөһли доһһһаныһн өһр мезмөһм ужалыс жөһзөһс. Горкиј виөтало, куһшөһм торһа выһман-һно вөһли сөтө сөһшөһм жөһзһы, кодһяс (интел-лигенциһа, учоһоһжас) вөһли сөһдөһһаныс кө-жонһы ужалыһны пролетариһаткөһд выһ олоһм төһчөһм выһын.  
„Владиһмир Леһһин, ыжыд политһк, ыжы-д, настоһащөһй морт тајө мһрһыс—кулһс. Тајө куһлоһмыс зев доһжөһмөһн куһкис сө-лөһмһясас сһйө жөһзһы, кодһи төһдлһс сһйөһс.  
Һо сөһртлөн сөһд виө сөһһын һөһшта жөһсажык виөһһитас став мһр сһнмһс сы-һлыс значөһһно—мувыв һаста ужалыс жөһз вождһыс значөһһно.  
И сы өһнө лөһзалөһм кыһмөһрһяс-кө, сө-рөһм да пөһрһясөһм кыһмөһр сһйө һынөһм гө-гөһрко вөһли һөһшта жонһыкһа сук—ҙык өт-сама: абу выһн, кодһи еһскө һермис һем-дөһдөһны факеһл, кодһс лептһс Леһһин.  
Владиһмир Леһһин куһлис. Сһйө вөһлаһдһи да вөһжөһрлөн һаслөһһныкһясас—ловһаөһс. Ловһаөһс да ужалыһны сөһшөһм успешһнөһја, кыҙһи һөкөһд, һөкөһр, һөкытөһн мувыһлас ез ужалһс“ (һв, 48).

## Макһсим Горкиј жортһы Леһһин орөһн

Макһсим Горкиј лиһтературно-художественној да общест-венној ужһы 40 во тырөһм куһһа СССР-һа ЦК шуһс сетһны Горкиј жортһы Леһһин орөһн.



Кагановиһ жорт (ВКП(б) ЦК-һа сөк-ретар) өтһчөһд шуһлис со мыһ: „кор мөһстаһяс вывһсан һемтор оз жуһрт-һы, оз информһруйтһны, колө шуһны сөһи делөһыс абу бур“.

Кагановиһ жортлөн кывһасыс зев лөһыда өһнө-һы мһжан рајонувһса КСМ органиһзаци-һаһасы. Став жуһрһяс сөһртһи таһдалө, мыһ өһнөһ-һа ЦК өһнөһ һөһтһи мар-шрут оз пөһртһы олөһмө.

Примөһр выһө поһө вајөһдөһны вел уна фактһяс. Бөһстам со к уһшөһм тор: Сыктывкарһа ГК бһуро шуһоһма вклучи-тһчыһны соцордһысөһмө, һо өһнөһ-һа оз төһд кодһясөһд, куһшөһмөһн воһжырөһс бөһрөһмаһс пропһгандһистһяс уж выһө.

Сөһптябр 25 лунһан Сыктывкарһын быт вөһли колө вөһһыһны пропһган-дһистһясөһс велөһданһкурс—50 мортһыс. ОК-лөн вөһли сөтөһма быт РК торһа рһчверсткһяс кыһмыһн комсомөһлөһч-өһс һајөһлы колө ыһстыһны тајө курс выһө.

Тајө өһнөһм сөкөһд курс выһө велө-лөһдчһны мөһстаһяс выһыс воһмаһс 5 морт, а сөһптябр 26 лун көһжлө 15 морт—50 пыһдһи. Весһг Горкоммөһл абу адһдөһма колһна комсомөһлөһчһяс-өһс сетһны. Поһөһд оз терпһтһны тһшөһм фөһлөһд? Јасһнө оз. Быдөһнһы колө гөһгөһрвоһны, мыһ пропһгандһист сһйын, медыһм перһжыһны колһна качество коммуниһстһческој воспитанһнө һуө-дһан ужһын. Пропһгандһистһы тајө ужалһс шөһр мөһста заһнөһмаһтһны быт.

Тајө өһнөһм һелөһчкисөһд колө бы-рөһдөһны һомөһдә да пропһгандһистөһс

гөһдөһвитөһм выһө, сһйөһс аһслас уж выһө закрөһпитөһм выһө сетһны торһа выһманһнөһ, медыһм сһйө збыһл выһө куһжис лептһны классово-политһчес-кој сувлунһсөһд быт комсомөһлөһчһыс, диференцированһнөһја поһдһшөһд уна пөһлөһс том воһжыр өһнө вөһчөһмөһн, һалыс заһпросһясөһд төһдмалөһмөһн да сы дөһрө бура өһноситчөһмөһн.

Мһжан воһжын патһја сывтөһдһс выв-ти гырыс мөһжас: медвоһз-кө, вөһр-лөһзан проһзводствөһ выһө сһктһса да колхозһа жаһејкһаһасыс өһнаһны 75 пр. иһлө 4000 ксм, 250 сквөһзөһнөһ-хозрас-чөһтһнөј брһгадаһясөһд котыртөһмөһн.

Мөһд кө, тајө 4000 комсомөһлөһчһыс-лөһ вөһһыһны збыһл выһө массаһн вескөһдһысһясөн. Постышев жорт индыһлис, мыһ: „Бөһльшевһк-сһйө абу прөһста радөһвөј бојөч. Бөһльшевһк-сһйө социализм вөһсна көһсаөһмһын массаһсө котыртһыс да активһнөһја ужалыс“.

Тһшөһмөһн колө вөһһыһны быт ком-сомөһлөһчһы. Һө сһйө самотөһкөһн оз ло, а вермас пөһртһыһны олөһмө ловһја жөһз выһн пуктөһмөһн, быдлунһја воспитательһнөј уж һуөһдөһмөһн.

Тајө ыжыд мөһсөһд олөһмө пөһртө-мыһн вывти ыжыд значөһһныс пропһ-гандһистлөн. Мһ төһдам, мыһ һөһнин-ској партиһалөн политһкаһыс правль-һнөј, правльһнөј һ өһношенһныс аван-гард-партиһа да пролетариһат костыһн, сөһмыһн колө куһжыһны сы жыдыс ро-бочөһжһасы, колхозһникһасы, өткһ-оһлыс гөһл да шөһркоһффөһма крөһста-һалы гөһгөһрвоһмөһн рһзһясһитһны, кы-

пөһдөһны тајөһн массасө партиһалыс политһка гөһгөһрвоһм выһө да өһес-пөһчитһны сһйө поһд выһын сыһыс даһслунһсөһд решһтөһлөһнөј көһжас выһө-гырыс көһзһаһствөһно-политһческој мөһжас олөһмө пөһртөһмөһн вөһсна.

Партиһа Воһжывһса Крајком ве-кыда донжавһис, мыһ мһжан органиһза-циһаһын „комсомөһл өһмөһла һуөһдөһ олө-мө решөһһнөһдһяс Ставсојузһа да Крај-увһса конференциһаһасыс сојуз пыщкыһ да безпартиһнөј том жөһз пһын политһ-ко-воспитательһнөј уж пуктөһм жылыс“...

Тајө вывти жөһс өһценка, һ мһжанһы быт көһсаһны перөһлом вөһчөһм вөһсна сојуз пыщкыһ да б п. том жөһз пһын политһко-воспитательһнөј уж пукты-төһг өгөһ вермөһ мунһны воһд, гырыс судалан мөһжассөһд олөһмө пөһртһны.

Ставсојуз һаста соцордһысөһмөһ вклучитчөһмөһн, ЦК-өһн да ВКП(б) Крајкомөһн, ВЛК М Крајкомөһн да ОК-өһн сывтөһдөһм мөһжас олөһмө пөһр-төһм поһвыһын жөһшөһд чорһчөһдөһны партиһа генеральһнөј туһжөһз вөһсна көһсаөһмөһн.

Һи өтһи лун, чһс һө һөһчөһдөһны көһс быдлунһја уж вөһсна көһсаөһмөһн вөһсна, воспитанһнө һуөһдөһмөһн вөһсна, сөһмыһн тајө мһ вермаһм збыһл выһө сывтһны крајһаста воһжын муһныс органиһза-циһаһяс радөһ.

## М. Горкиј жорт В. И. Леһһин жылыг

Оһиһа кадһ, кор став сөветској, проле-тарској общественност төһчөһдө Махһсим Горкиһлыс һельһмыһ вога гһжан уж жуһиһеј, колө һасыһтһны тајө гһжөһдыһ, кыҙһи да мыһ виөтавһис М. Горкиј ставмувывһса пролета-риһт вождһ ыһлыс—В. И. Леһһин жылыс.

Горкиһлөн ем һеһыжыд гһжөһд Леһһин жорт жылыс, кыжжа—„В. И. Леһһин“, көһи сһйө өе-тө характеһристһка Леһһинһы, кыҙһи политһчес-кој һејатеһлы да кыҙһи мортһы.

Горкиј гһжө:  
„Гһжһны сыһыс (Леһһинһыс А. Т.) порт-рет сөкыд. Леһһин, ортһыһан, ставһнас сорһи пһын. Вөһли сһйө прөһст да вескыд, кыҙһи һ ставһыс, мыһ сһйө виөтавһис“.\*)  
М. Горкиј „В. И. Леһһин“, ГИХЛ, 1931; стр. 3.)  
„Сыһлөн героизм һөһтһи пөһһтһи ез вөһ ортһыһа жуһгалөһм, сыһлөн героизм—ыжыд мытһыһстөһм уж честһнөј роч интеллигент—революционерлөн, кодһи сөһдөһмһан еһскө, мыһ му выһын вермас справедливост, героизм мортһн, кодһи өткажитһис став мувывһса доһыд торһыс жөһзһы шуһд до-ран сөкыд уж вөһсна (һв, стр. 3.)  
Горкиј гһжө:  
„18-һд воһн, аһрын ме жуаһи Сормов-ској робочөһлыс Фимһтриј Павловыһе, ку-һшөһм сы һоһгөн медтөһдчана тор Леһһин-лөн?  
—Прөһст лун. Прөһст, кыҙһи вескыд сор-һи. Шуһс сһйө тајөһс, кыҙһи бура мөһвпа-лөһм, ваһжөн решһтөһм тор“ (һв, стр. 14).  
„Жон воһлаа морт, Леһһин обладаһтһлиһс качествөһясөн, кодһяс вөһлиһны медбур революционһнөј роч интеллигенциһалөн. Оһи сөһшөһм качество—аһсөһ төһдөһм“...  
„Аһсывһсан рытөһз сөкыд уж выһын пукаһлиһгөн сһйө ҙыкөһз ез төждыһс аһс вөһ-һаныс, һо жона һуһса төждыһслһс жортһяс вөһһаныс. Выһд прөһст мһнута вөһли сөтө мукөһдһы, аһслыс шөһжчөһг выһө кад кол-тоһг“ (һв, 38 л. б.).  
„Сыһын (Леһһин А. Т.) вөһли куһшөһмкө торһа выһн, кодһи кыһкис сы өһнө сөһло-һяс да сһһпһатһиөһяс ужалыс жөһзһыс.“ (һв, стр. 21).  
„Менам сһнһасын тајө чувствөһяс, тајө һенавһстыс оһан трагедһйаһс да дра-маһяс өһнө торһа выһө кыһпөһдөһны Вла-дһмиһр Леһһинһс“...  
„Меным торһа-һын ыжыд төһдчана Ле-һһинһын тајө сыһлөн жөһз шуһдөһм олөһмөһс өһнө һемһиһитһыһтөһм, куһшөһм тышкһсан чувствө, сыһлөн жуһгыд еһскөһм сыһө, мыһ шуһдөһмлуныс абу өһрөһдөһм тор оло-мыһн, а доктор, кодһс жөһз вермасһны шө-һыһтһны аһс өһһыһс“ (һв, стр. 24).  
М. Горкиј сөтө зев бур донжавһлөһм Ле-һһинһы, кыҙһи политһческој вождһы, кол-лөн вөһли „четко выработанһнөј вескыда виөһдөһм, адһшөһм, кодһи сөһшөһм жона колө рулевојһы сөһшөһм ыжыд, сөһшөһм караб выһын, куһшөһмөһн вөһли сөһһеч код сөкыд крестанској Россијаһа“ (һв, стр. 24).  
Горкиј тајө гһжөһдыһ выһталө аһс адһшөһлөһм куһһаыс, куһшөһм һемһиһитһыһтөһм вөһли тышкһ-са Леһһин политһческој врагһяскоһд, ставкөһд, кодһяс вөһли кыһкөһны ваһж олоһман да сһ-жонһы вөһли доһһһаныһн өһр мезмөһм ужалыс жөһзөһс. Горкиј виөтало, куһшөһм торһа выһман-һно вөһли сөтө сөһшөһм жөһзһы, кодһяс (интел-лигенциһа, учоһоһжас) вөһли сөһдөһһаныс кө-жонһы ужалыһны пролетариһаткөһд выһ олоһм төһчөһм выһын.  
„Владиһмир Леһһин, ыжыд политһк, ыжы-д, настоһащөһй морт тајө мһрһыс—кулһс. Тајө куһлоһмыс зев доһжөһмөһн куһкис сө-лөһмһясас сһйө жөһзһы, кодһи төһдлһс сһйөһс.  
Һо сөһртлөн сөһд виө сөһһын һөһшта жөһсажык виөһһитас став мһр сһнмһс сы-һлыс значөһһно—мувыв һаста ужалыс жөһз вождһыс значөһһно.  
И сы өһнө лөһзалөһм кыһмөһрһяс-кө, сө-рөһм да пөһрһясөһм кыһмөһр сһйө һынөһм гө-гөһрко вөһли һөһшта жонһыкһа сук—ҙык өт-сама: абу выһн, кодһи еһскө һермис һем-дөһдөһны факеһл, кодһс лептһс Леһһин.  
Владиһмир Леһһин куһлис. Сһйө вөһлаһдһи да вөһжөһрлөн һаслөһһныкһясас—ловһаөһс. Ловһаөһс да ужалыһны сөһшөһм успешһнөһја, кыҙһи һөкөһд, һөкөһр, һөкытөһн мувыһлас ез ужалһс“ (һв, 48).

\*Горкиј гһжөһдыс менам А. Т.

А. Трифонов.



## Позтыкерöсса комсомольчяслөн вочакыв ОК шуом былö

Позтыкерöсса (Сыктывдин р-и) комсомол ячежка бостöма нуöдны мас-сöвöй разяснительнöй уж ВКП(б) Војвывса Крајком, Коми Обком да ВЛКСМ ОК шуомјас куца. Сіјö шуомјассö быд комсомольчöз, беспартійнöй том рo-бөчöјöз, колхозникјас да öтка гöл да шöркөддөма олые крестана дорöз вайöдөм под вылын,—сентябр 15 лун кежлö бөстöмабө асобязательствојас 60 прöч. став ужалые јöз ные.

Комсомольчјас 12 морт котыртісны сквознöй-хозрасчетнöй бригада, бөстисны 500 кбм. морт былö. Тајö бригадаыс петіс вөрö. Бригада бердшн котыртöма КСМ ячежка да політкружок. Чуксалöны вöтчны ас бөрсаыс мордінса КСМ ячежкаөс.

П і л а - М і т .

## Вөрфронтывса геројјас вöчöны быд-лун 8 кбм. морт былö

Волса (Сыктыв р.) сельсö-ветулыс Буденöјніма сквознöй-ударнöй бригада 14 морт-ыс вөрлөдөмө бөстіс задан-нö пөрöдны 14 сурс кбм. да кыскыны 10 сурс кбм. Сен-табр 15 лунсаң ужалöны вөрлөдöмын. Быдлун вöчöны 8 кбм. морт былö.

Буденовечјас дінын ужалöны Вадыбыс ударнöй бригада. Најö вöчöны луннас 7,5 кбм. морт былö.

Кыкнан бригадаыс, соцорд-

јысöм да ударничество нуöдан подвылын косасöны 10 кбм. лунса норма тыртöм вöсна.

Чуксалöны вöтчны став вөрлөчөсјасöс Панöјольса лесопунктулыс, Межадорыс став колхозникјасöс і жединоличникјасöс да сетны вочакыв партија Крајком шуомлы, леңинградса робочöјјас да ыбса ударникјас шыöдчөмлы 10 кбм. луннас морт былö тыртöмөн.

## Включітчом ставсојуз паста ордјысöмö

Мі Вылгортса (Сыктывдин р-и) бердса комсомольчјас включітчам ЦК-өн јöсөдөм ставсојуз паста ордјысöмö. Ас выланым бөстам со кушöм обязательствојас:

1. Кыскыны політучобаö став комсомольчјасöс да б/п јöзöс.
2. Рајкоммолкөд öтвылыс лөсөдны велöдчан программа да лун кост нуöдны занатіјöс.
3. Көсјысам сузöдны со кушöм газетјас:

„Правда“. „Комсомольскöй правда“ „Помощ партучобе“ Сталин јортлыс „Вопросы ленинизма“ нга-сö 5 екз; шестітомник Ленинлыс да мукöд нгајас.

4. Быд куім төлысö вöчавлыны політбојјас öтка кружокјас костын.
5. Лөсөдам премірујтöм нуöдөм былö фонд (литература да мукöд тор).

ШКМ бердса КСМ ячежка.

## Белöј борын локтан вөсаң лоö стрöйтöма целлулозно-бумажнöй комбінат

Мöсква, 21-ІХ. Главбумпром Наркомлөслөн вынөдіс целлулозно-бумажнöй комбінат стрöитан места Белöј борын, Сыктывкарсаң Ежва кыттыд-лаыö. Комбінат кутас вöчны 87,5 сурс тонна гіжан бумага да 4,5 сурс тонна тöвар гартан бумага. Комбінаттын лоö бумага фабрика, целлулоза завод 46 сурс тонна во гөгөрөн вöчөм былö, сіз-жö древесіннöй масса завод 45 сурс тонна былö. Ем проект стрöитны сіз-жö отходјас испөлузјатан пред-пріјатөјјас.

Целлулозно-бумажнöй комбінат кың-чі, Главбумпром да Хімпром, сіз-жö Наркомлөсса деревообрабатывајушöй промышлөнностлөн главнöй управлен-нө чайтöны стрöитны татчö-жö вөрп-літан завод да каңифольно-скіпідарнöй завод. Вөрплітансö стрöитны первој пол рамадн, а вөзö былö пөскөдны көкјамысöз да лөсөдны отходјас іс-вользујтан цөхјас. Каңифольно-скіпідар-нöй заводлөн ыждаыс лоö 80 сурс кубіческöй метр сірöд мыр перерабо-тајтöм былö.

Бумага фабрикаө намөйтöма кык машина. Тöвар гартан бумага кыңчі

сіјö кутас вöчны щöц цементнöй мешöкјас былö бумага. Тајö фабрикаы-лөн проишлөнностыс во былö шу-öма 70 сурс тонна, коді вөзö век пөскалас.

Тајö став предпріјатөысы Белöј борын лоö стрöйтöма торја фабричöј городок, көн кутас овны 15 сурс робочöј гөгөр. Став промышлөннöй предпріјатөјјас стрöитны лоö заводі-тöма 1933 воö, ештас 1936-37 воын. Белöј борын стрöитан став промышлөн-нöй предпріјатөјјас былö лоö візöма 150 мільон шайт гөгөр, сы ные цел-лулозно-бумажнöй комбінат былö 80 мільон шайт.



## Наукајаслыс подувјассö велöдчысјаслы сетöм вöсна

Партија ЦК аслас август 25 лунса поста-новленнöй школа јылыс індö кыз торја ыжыд помка былö, мыјвсөна школа ужын öндө-на омöл качествоыс, программајасын суз сітöмторјас былö. Партија сентябр блунса шуом бöрын программајас көт ескö јона бурмисны, торја-нін ічөт школары, сөмын öндө-на, меңса вөјдөр 5,6,7. группаса про-граммајасын ем гырыс сузөйтöмторјас—таз індö ЦК.

Тан мјан кутас мунны өөрнө медвоzza шупöда школајаслы программајас јылыс, а медјонасö „ывлавыв төдöм“ предмет куца программајас јылыс, сы куца Сык-тывкарса школајасын велöдан опыт јылыс.

1932 вөса январ төлысөа программајас, кыз індіс ЦК аслас бөрја постановленнöй јона торјалісны вөчса вөса программајасыс да вöлыны ыжыд вөсөкөдн медвоzza шупö-да школајасöс перестројтöмын.

## Программајас лоіны төдöмлунјаскыпöдан средствоөн

Тајö программајас куцаыс колан велöдан вөса опытыс, кыз гіжöма сіјö жö (сөмын велö-вежлалөм бөрја вариант) программајас воз-кывјасасö, петкөдліс принциплыс вескыдлун-сö, кодөс вөлі пунктöма ЦК шуом серті Наркомпрос коллегіја індөдјасын програм-мајас течөм куца. Торја предметјас куца программајас лөсөдөм лоіны велöдчысјас-лыс систематическöй төдöмлунјас уровень кыпöдан средствоөн, політехническöй школа вöсна косасöмын средствоөн.

Сөмын школајас колан вөса ужлөн опыт петкөдліс, мыј вөчса шупöда школа програм-мајасын емсө гырыс сузөйтöмторјас, кодјасöс Наркомпрос-төм лоі велöдан ны-лыс принципалнöй подувјассö велöдчөт. Јонжыкасö вөлі велöдан рочкыв да труд куца программајас, омөжыка математика куца.

Программајас велöдчөдн вөчöма медјона-сö со кушöм ужјас; программајас упрөстө-тöма, шуам пример: пыддөи вермас лоны сіјö. мыј 3 велöдан вөсөз чөдө шыбытöма общөст вөведөднө куца сөшөм темајас: „Профсо-јузјас“, „Совнарком да Наркоматјас“, сіз-жö і мукöд предметјас куца. Торја выманнө вөлі пунктöма став учебнöй дісціплінајасас материалсö систематическöја расположітөм былö.

Та куца торја ыжыд уж вөлі пунктöма труд, рочкыв да ывлавыв-төдөм (јестөст-вознаніјö) предметјас лөсөдөм сы вöсна сіјö программајасыс январ төлысөа програм-мајас серті јона лоі велöдан, весіг пөзö лыддыны вылыс лөсөдөмөн. Та кыңчі программајас велöдчөдн сетөс бырöдөма комплекс системалыс коласјассö, сетöма на-учнөјжык формулровкајас с. в. Öтөи кывјөн-кө: тајö велöданнас программајас качество бөксөң јона бурмисны. ывлавыв-төдөм куца көймөд вөсаң заводічө-нін систематическöй курс, көн вөчöж велöдчөдн неорганическöй ывлавыв, нольд во вылын быдмасјаслөн, животнөјјаслөн оломьс да вөчса шупöда школаын ывлавыв-төдөм велöдөм помасö морт туша јылыс велöдөм. Вөчöма сіјö на-роснө. мең 3 во вылын неорганическöй курс велöдөмөн велöдчысјассö лөсөдны органическöй прірода велöдөм.

Тајö программајассö вөчса шупöда школајаслы сетöма і мјан Коми обла-стувса школајаслы, најöс обсуждатöма весіг август төлысөа рајонувса велöдчыс-јас конференціјајас вылын. Тајö про-граммајас куца велöдчыс. најöс төдö-мыс öнө быт быд школары.

## Відчыстөм тор

Медвоzza шупöда школа программајасын, кыз індö ЦК, сузөйтöмторјас ешажык. Ну-öдны сіјö программајассö оломö, был програм-мајас вөтöз, сіјö мог быд школалөн школа ужын качество кыпöдөм вöсна. Велöдны сіјö программајас куца буржык методјасөн, активнөй методјасөн—сіјö лөб качество вöсна косасöм, чөладлы нау-кајаслыс подувјассö сетöм вöсна коса-сöм.

Мукöд предметјаскөд öтшöц тајö могыс торја јона сувтö ывлавыв-төдөм куца велö-дөм пунктöм вөчын, сіјö предметсö актив-нөй методјасөн велöдөм вөчын сы вöсна,

мыјла сіјö предметслөн вывтө-жө ыжыд значеннөыс чөладлы діалектөко-матө-риалістическöй, коммунистическöй міровө-зреннө сетөмын, релігіја мөвјаскөд вермаөдын, социализм течөмын активнөй стрöителсө лөсөдөмын с. в.

Мөд ыжыд сузөйтöмторјөн öнја школа ужын, коді падмөдө кыпөдны школа ужыс качествосö, лоö лабораторнöй бригаднөй із-вращајтöмын. Тајö індөмөн ЦК шуіс, мыј школаын велöдчөгөн медыжыд формаөн ко-лө лоны уроклы, кодөс колө нуöдан ны пыр состава велöдчысјаскөд да чорыд рөспісан-нөјас куца.

Тајö медыжыд формаыслы—урокулы, ас пыщкын колө сујны, велöдчыс группакөд, бригадкөд да аскежа уж. Такөд щöц быднөгөн колө пөскөдны öтувја ужјас, пыр да быт ужалана бригадајас котыр-тавтөт. Велöдчысјаслөн мог,—індө ЦК, велöдны велöдчысјассө ужавны ныга да учебнөк вылын, быдсама пөлдөс аскежа гіжана ужјасö, лабороторіјаын, кабинет-тын, мастерскöйын аскежа ужö, такөд щöц нуöдан ны опытјас, пріборјас де-монструјтöм да велöдчысјассө ужын падмојас дырјі налы быднөгөн отсавны. Быдсама заданнөјас сеталөм пыр, велöдчысјассө велöдны аскежа ужö,—со кушöм мог сулалö.

Відчыстөм тор. „Вөрлөчөс“ 179 № газө-таын „ВКП(б)ЦК-лөн шуөмыс Сыктывкар-са школајасын оз пөртчы оломö“ статга-ын гіжöма:

Областувса образовөј школаын абу нөйтөи пробірка, колбө, нөйтөи спіртөвөј лампочка, а біологіја куца сөзім группалы ем сөмын 8 ныга: быд группалы öтө ныгаөн да і велöдчысјасы-на колө.

Төлысө чөж образовөј школаын абу вөдöма нөйтөи опыт, көт шуам демон-стративнөй. Көймөд во вылын 12 часа программа ештöдөмабө: велöдчөмабө ва-јылыс, пар јылыс, зер артөм јылыс, мыј ва шөнтөгөн пөскалө, көзөдөгөн то-палö, термометр јылыс, пар јылыс, кы-чө сіјö вермө вөрөдны парөходјас, парө-возјас. Тајö ставсө велöдчөмабө кыв вы-лын“ с. в.

Тајö јылыс вөлі кыпөдөма борнө Горком бердса велöдчысјас совещаннө вылын, көн тајö ставыс збылмис. Омөл методическöй ру-ководство вöсна, школајасын обезлічка вöсна Сыктывкарса образовөј да массовөј школајасын ывлавыв төдөм велöдны некыт-чө шөгмытöма төдөјасөн, весіг абу на-гляднөј посөбөјјас. Абутөмыс дерт абу сы вöсна, мыј пріборјас нгајас абу, а сіјөн, мыјла кабинетјас јігаңа-на, мыјла образо-вөј да массовөј школајас төлысөн абу вер-мөмабө јукны кабинетјас.

## Пөртны партијалыс індөдјассö

Тајö вайөдөм фактјасыс петкөдлөнны, мыј партијалөн індөдјасыс оломö оз пөртсыны, школајас оз төждысыны кыз пөзö буржыка велöдөм вöсна, методјас бурмөдөм вöсна.

Комсомол организацијалөн мог, торја-нін Сыктывкарса школајасын ужалыс ком-сомольчяслөн чікпыр-жө кучкыны ташөм-гырыс кельүккіјас былö, мыј öндө-на Сык-тывкарса образовөј да массовөј школаја-сын ташөм гырыс ужјасын кыз програм-мајас, методјасын перелом абу.

Көдө збылыс вөштны образовөј шко-лалы асыс нымсö, колө чікпыр-жө сөшөм колаиа предмет куца, кыз ывлавыв-төдөм, сіз-жө öтшöц мукөд предметјас куца бур-мөдны дісціпліна да бөстсыны велöдны ак-тивнөй методјасөн,—пөртны оломö партија-лыс індөдјассö.

Норд.

Отв. редактор А. Рочев.

Продаөтся мотор (на корму) и мотоцикл на ходу интернацио-нальная, 94.

2-0